

Esej je nastao kao promišljanje o savjesti i mehanizmima duha do kojih sam došao koristeći analoški govor te sam ono poznato iz područja medicinske fiziologije ili funkcije organizma primijenio u govoru o duhu.

Savjest na taj način možemo opisati kao imunološki sustav duha čije funkcioniranje možemo pokušati bolje shvatiti i opisati koristeći saznanja medicinskih znanosti te tako analogijom, interdisciplinarno govoriti uz pomoć imunološkoga sustava tijela.

Griješ je antigen, a savjest je specifični imunološki odgovor duha.

Budući da je antigen bilo koja supstanca koja u određenim uvjetima može inducirati specifičan imunološki odgovor i potaknuti stvaranje protutijela i senzibiliziranih T-limfocita s kojima onda reagira, tada grijeh možemo opisati kao bilo koju supstancu koja u određenim uvjetima inducira odgovor savjesti.

Savjest je imunološki odgovor duha, odnosno milosni obrambeni mehanizam duha.

1. Mehanizmi obrane duha

Kao što je tijelo neprekidno izloženo bakterijama, virusima, gljivicama, parazitima i toksinima², tako je i duh neprekidno izložen grijesima: misli, riječi, djela i propusta. Svih ovih mikroorganizama, čak pod nor-

Esej je nastao kao promišljanje o savjesti i mehanizmima duha do kojih sam došao koristeći analoški govor te sam ono poznato iz područja medicinske fiziologije ili funkcije organizma primijenio u govoru o duhu.

¹ Esej nastao u sklopu kolegija Osnovna moralna teologija II. 2012./13., mentor: dr. sc. Mislav Kutleša.

² Usp. Arthur C. GUYTON – John E. HALL, *Medicinska fiziologija*, Zagreb, 2003., 392.

malno, u različitim količinama ima na koži, u ustima, dišnim putovima, crijevnom sustavu, konjuktivama, pa čak i u mokraćnom sustavu³. Dakle, neki su mikroorganizmi dio tijela, odnosno stanovnici tijela.

Također, govorom analogije možemo reći da neki grijesi mogu biti dio duha te od tuda ona Isusova: „Slušajte i razumijte! Ne onečišćuje čovjeka što ulazi u usta, nego što iz usta izlazi – to čovjeka onečišćuje“ (Mt 15,11).

Ovaj biblijski primjer možemo uzeti kao argument za takav način mišljenja, što po sebi ukazuje da je grijeh stanovnik toga duha, ne sam po sebi, kao neraskidiv i istobitan dio duha, već stanovnik koji naknadno naseljava prostor duha.

Nadalje nam je iz fiziologije poznato da, ukoliko ti stanovnici tijela, dakle *simbiotski mikroorganizmi prodru dublje u tkiva mogu izazvati teške bolesti tijela*⁴, na jednak način i grijeh, stanovnik duha, prodire dublje u duh te tako izaziva bolest duha. To su grijesi misli, riječi i propusta.

Osim toga, svjesni smo da smo *povremeno izloženi i drugim vrlo zaraznim bakterijama i virusima, a ne samo onima što se normalno nalaze na ili u našem tijelu. Takvi uzročnici mogu izazvati akutne smrtonosne bolesti, poput upale pluća, streptokoknih infekcija i tifusa*.⁵

Isto možemo primijeniti i kod govora o grijehu. Osim onih grijeha koji se simbiotski nalaze u nama, odnosno dijele prostor s našim duhom te u njih ubrajamo grijeha misli, riječi i propusta, povremeno smo izloženi i drugim vrlo perfidnim,

vrlo aktivnim te na kraju podjednako latentnim za duh kao i ovi „simbiotski“. To su aktivni grijesi, odnosno učinjeni grijesi. Budući da *tijelo posjeduje poseban sustav kojim suzbija različite zarazne i toksične agense*,⁶ tako i duh ima poseban sustav kojim suzbija različite perfidne i smrtonosne grijeha. Sustav djeluje kod svih tipova oboljenja duha, ne ovisi o tijeku te zbog toga djeluje na sve perakutne, akutne i kronične bolesti duha.

U tijelu taj sustav čine neke vrste leukocita (bijelih krvnih stanica) i tkivne stanice koje potječu iz leukocita.⁷ U duhu taj sustav čini zbir svega onoga što pod jednim imenom nazivamo savjest.

Da bi u tijelu *sprječile bolest, sve te stanice djeluju zajedno*⁸ te i u duhu, da bi sprječile bolest duha, sve milosti božanske ljubavi djeluju zajedno.

Taj mehanizam u tijelu djeluje na dva različita načina.

1. *Izravnim razaranjem bakterije i virusa fagocitozom.*

2. *Stvaranjem protutijela i senzibiliziranih limfocita, koji, pojedinačno ili zajedno, mogu uništiti ili inaktivirati napadača*.⁹

Također taj mehanizam u duhu djeluje na dva različita načina:

1. mehanizmom savjesti
2. milošću praštanja po daru sakramenata u djelovanju Crkve.

2. Imunost

Kao što se *ljudsko tijelo može oduprijeti gotovo svim vrstama organizama ili toksina koji*

³ Usp. Isto.

⁴ Usp. Isto.

⁵ Usp. Isto.

⁶ Usp. Isto.

⁷ Usp. Isto.

⁸ Usp. Isto.

⁹ Usp. Isto.

*nastoje oštetiti njegova tkiva ili organe, te se ta sposobnost organizma naziva imunost,*¹⁰ analogijom možemo reći da se i duh može oduprijeti gotovo svim grijesima koji nastoje oštetiti, zauzeti i/ili oduzeti duh. Ta se sposobnost duha naziva milost savjesti. *Velik je dio imunosti organizma stečena imunost koja se razvija tek onda kada tijelo prvi puta napadnu mikroorganizmi koji uzrokuju bolest. Za razvoj toga tipa otpornosti često je potrebno nekoliko tjedana, mjeseci ili pak godina.*¹¹

I savjest, odnosno sama milost savjesti pripada u stečenu imunost duha. To još više potvrđuje ona Pavlova: „Ali gdje se umnožio grijeh, nadmoćno izobilova milost“ (Rim 5,20b). Prema tome, stečena se savjest razvija tek onda kada duh napadne grijeh ili, po Pavlu: *gdje se umnaža grijeh*. To nikako ne znači da se grijeh mora umnažati, ali svakako, prema specifičnosti obrane svakoga duha, mora po grijehu doći do aktivacije savjesti, odnosno djelovanja milosti, ako govorimo o stečenoj imunosti duha.

Kao što je za razvoj toga oblika imunosti u tijelu *potrebno nekoliko tjedana, mjeseci ili pak godina,*¹² tako je i za razvoj toga oblika savjesti potrebno nekoliko tjedana, mjeseci ili pak godina.

2. 1. Prirodjena imunost

*Postoji također dodatni oblik imunosti, koji je posljedica općih procesa, a ne procesa usmjerenih protiv specifičnih uzročnika bolesti. To je prirodjena imunost.*¹³

¹⁰ Usp. Isto, 402.

¹¹ Usp. Isto.

¹² Usp. Isto.

¹³ Usp. Isto.

Također, na jednak način koristeći analogiju, smijemo reći da u duhu postoji dodatni oblik imunosti, odnosno savjesti koji je posljedica općih procesa urođene milosti i opće stvoriteljske Ljubavi. Tu se ne radi o procesima usmjerenim protiv specifičnih grijeha nego ovaj oblik jest opća prirodjena savjest.

Kod tijela se u tu prirodenu imunost ubrajaju:

1. *fagocitoza bakterija i drugih štetnih čimbenika koju obavljaju leukociti i stanice sustava tkivnih makrofaga*
2. *uništavanje progutanih organizama kiselim želučanim sekretom i probavnim enzimima*
3. *otpornost kože na djelovanje štetnih organizama i nazočnost nekih kemijskih sastojaka u krvi koji se spajaju sa stranim organizmom i toksinima te ih uništavaju.*¹⁴

Kod duha se u tu prirodenu imunost ubrajaju:

1. Glas prirodene savjesti koja je produkt činjenice da čovjekov duh ima svoje podrijetlo samo u Bogu od kojega dolazi procesom stvaranja, dakle urođena ili prirodjena savjest.
2. Tjelesni čimbenici kao što su olfaktorni organi: vid, njuh, okus, opip, sluh...

Ti organi, budući da su dio bića, dakle čovjeka kao trinitarne slike trinitarnoga Boga, kao duh, duša i materija, preko tijela upozoravaju duh i odgovaraju tijelo da počini grijeh. Jedan od primjera su poroci. Dijete najčešće odbija cigaretu. Također, odbija boraviti u prostoru gdje se puši. Samim time ti olfaktorni organi sugeriraju djetetu da to nije nešto dobro.

Također, dijete koje prvi put dođe u kontakt s kakvim pornografskim sadržajem najčešće dlanom prekriva oči te osjeća

¹⁴ Usp. Isto.

neugodu jer mu ova prirodena savjest sugerira da to nije nešto dobro.

1. Posljednji oblik prirodene imunosti duha jest onaj koji u Starome zavjetu zovemo mudročću.

Taj se oblik najbolje može vidjeti u Knjizi Mudrosti, pod naslovom *Pohvala mudrosti* (usp. Mudr 7–10).

Najsavršeniji primjer prirodene imunosti duha u ljudskome rodu je onaj koji vidimo kod Blažene Djevice Marije. Ona je bila puna milosti. To puna milosti označava puninu prirodene imunosti duha.

„Da bi bila Spasiteljva Majka, Marija je ‘bila od Boga nadarena darovima’ koji su u skladu s tako uzvišenom ulogom. Anđeo Gabriel, u času navještenja, pozdravlja je kao ‘milosti punu’ (Lk 1,28). I doista, da bi navještaju svoga poziva mogla datislobodanpristanaksojevjere, bilojepotrebno da bude sva nošena Božjom milošću.

Zbog toga papa Pio IX. 1854. godine donosi dogmu o Bezgrešnom začecu koja kaže:

Preblažena Djevica Marija u prvomu trenutku svojega začeca jedinstvenom je milošću i povlasticom svemogućega Boga, u predviđanju zasluga Isusa Krista, Spasitelja ljudskoga roda, bila očuvana od svake ljage istočnoga grijeha.

Sav taj sjaj sasvim jedinstvene svetosti koji Mariju resi već od prvog časa njezina začeca dolazi joj potpuno od Krista: ona je otkupljena na uzvišen način u vidu zasluga svoga Sina. Više nego bilo koju drugu stvorenu osobu, Otac ju je blagoslovio svakim blagoslovom duhovnim u nebesima, u Kristu. U njemu ju je izabrao, prije postanka svijeta, da bude sveta i neporočna pred njim u ljubavi. Oci istočne Predaje nazivaju Majku Božju „Presveta“ („Panaghia“), časte ju kao slobod-

nu od svake ljage grijeha, kao oblikovanu od Duha Svetoga i učinjenu novim stvorenjem. Milošću Božjom, Marija je cijelog svog života ostala čista od svakoga osobnog grijeha. (KKC 490–493)

Kao što je zbog prirodene imunosti ljudsko tijelo otporno na neke bolesti, tako je i Marija, milošću Božjom, darom potpune prirodene imunosti duha bila i ostala cijeloga života čista od svake ljage, svakoga osobnog grijeha.

Kod Blažene Djevice Marije uopće nije nastupio razvoj stečene imunosti duha jer je ostala poslušna prirodenoj imunosti duha.

Prema ovome dade se zaključiti sljedeće: Bog prvim ljudima, odnosno Adamu i Evi daje istu milost prirodene imunosti duha, ali zbog neposluha istih nastaje stečena imunost duha, razvija se stečena imunost po kojoj čovjek ponovno može biti slika Božja.

Budući da stečena imunost duha može nastati jedino djelovanjem grijeha, tako ona zbog neposluha praroditelja nastade. Dakle, grijeh je korijen nastanka stečene imunosti duše.

Kako kaže sveti Irenej: *Posluhom postade uzrokom spasenja za sebe i sav ljudski rod. Zajedno s Irenejem nije malo otaca koji tvrde: Uzao Evine neposlušnosti Marija je razriješila svojom poslušnošću. Što je djevica Eva svojom nevjerom svezala, to je Djevica Marija svojom vjerom razriješila.* (KKC 494)

Zbog Evine neposlušnosti nastade stečena imunost duha, ali u svakome čovjeku Bog po svojoj i zbog svoje ljubavi ostavi i prirodenu imunost duha, kao ostatak, rudiment onoga Edenskog vrta. Jedino je Marija taj vez Evine neposlušnosti razriješila svojom poslušnošću te tako na sebi za spas svih ljudi očuvala samo prirodenu

imunost duha, po kojoj ostade čista. Zato Marija jest Majka živih jer je time vratila u svijet potpunu prirodenu imunost duha i prekinula smrt koja je dolazila po Evinoj neposlušnosti.

Zahvaljujući Mariji i mi danas imamo djelotvorniju prirodenu imunost duha. Po Evi nam ostade stečena imunost duha, ali po blagoslovljenomu plodu utrobe Marijine, po Isusu Kristu, ova Evina stečena imunost, nastala kao posljedica prodiranja antigena, odnosno grijeha, ponovno stvara imunost jer zbog grijeha izobilova milost te nas na kraju po Kristu vraća prirodenu imunost koja se potpuno ostvaruje u nebeskomu kraljevstvu jer Božje je prijestolje izvor prirodene imunosti duha.

2.2. Stečena imunost

Uz prirodenu imunost zbog koje je ljudsko tijelo otporno na neke bolesti postoji i imunost kod koje *ljudski organizam može stvoriti vrlo snažnu specifičnu imunost protiv pojedinih štetnih čimbenika, kao što su smrtonosne bakterije, virusi ili toksini pa i protiv stranoga tkiva koji potječe od drugih živih bića. To se naziva stečena imunost.*¹⁵

Isto tako uz prirodenu imunost duha, zbog koje je duh od početka otporan, odnosno duh odbojan prema nekim grijesima, postoji i ona „svakodnevna“, gdje duh stvara ili specifično razvija savjest te time odbija tijelo da ponovno počini već prije učinjen grijeh.

Ovaj oblik nazivamo stečena imunost duha. Taj se oblik može opisati kao *anabatička deifikacija.*

U stečenoj imunosti organizma posreduje po-

*sebni imunološki sustav koji stvara protutijela i/ili aktivirane limfocite. Ta protutijela napadaju i razaraju specifične organizme ili toksine.*¹⁶

Što se pak tiče stečene imunosti duha, u njoj posreduje posebni imunološki sustav koji stvara protugrieh ili cijeli skup reakcija koji pod jednim imenom nazivamo savjest. Taj protugrieh ili savjest specifično brani duh od napada specifičnih grijeha.

*Stečena imunost organizma često može pružiti vrlo djelotvornu zaštitu. Može se, primjerice, stvoriti otpornost protiv takvih količina nekih toksina, kao što su paralitični botulinski toksin ili tetanus toksin, koje su 100 000 puta veće koncentracije od smrtonosne doze za neotporni organizam. Zbog toga je imunizacija vrlo važan postupak u zaštiti ljudskih bića od bolesti i toksina.*¹⁷

Analogijom, na sličan način, stečena imunost duha ili *anabatička deifikacija* pruža vrlo djelotvornu zaštitu duha. Može se po samome grijehu, odnosno spoznajom grijeha, stvoriti odbojnost za grijeh. Primjerice, ako smo grijehili bludno i po Božjoj milosti spoznali da je bludnost grijeh, tada nas svaka i najmanja misao na blud ili svaka bludna kušnja odbija od bludnosti.

Taj proces odbojnosti nastaje zato što je na neki način aktiviran antigrieh bludnosti koji biva oslobođen pri svakoj najmanjoj napasti duha bludnosti. Na taj način taj antigrieh štiti i čuva duh i duhovnu cjelovitost od ponovnoga napada duha bludnosti.

U tijelu postoje dva osnovna, ali usko vezana oblika stečene imunosti. U jednome od njih organizam stvara cirkulirajuća protutijela te se ta imunost naziva humoralna

¹⁶ Usp. Isto.

¹⁷ Usp. Isto.

¹⁵ Usp. Isto.

ili imunost stanica-B (jer limfociti-B stvaraju protutijela).

Drugi oblik stečene imunosti postiže se stvaranjem velikoga broja aktiviranih limfocita-T čija je zadaća specifično uništenje stranih napadača. Ta se imunost naziva imunost posredovana stanicama ili imunost stanica-T (jer su limfociti-T aktivirani limfociti).¹⁸

I u duhu postoje dva osnovna, ali usko vezana oblika stečene imunosti. U jednomu od njih duh stvara protugrieh, a u drugomu kompleks protugrieha i savjesti gdje zajednički odgovara tijelo od grijeha. Cijeli taj kompleksni sustav obrane stvara i razumsku neprivačnost grijehu, odnosno razumsku protugrešnu obranu. Kao što antigen započinje imunološki proces organizma, tako i grijeh ili kušnja aktivira imunološki proces duha.

Budući da se stečena imunost ne može razviti prije napada stranog organizma ili toksina, razumljivo je da tijelo mora posjedovati neki mehanizam kojim prepoznaje takav napad.¹⁹

Isto se tako stečena imunost duha ne može razviti prije prodora grijeha ili nekom kušnjom. Ova tvrdnja potvrđuje Marijinu bezgrešnost i poslušnost prirodnoj imunosti duha. Zbog toga možemo ustvrditi da u Mariji nije bila razvijena stečena imunost duha jer je zbog poslušnosti prirodnoj imunosti ostala oslobođena od svakoga grijeha, a po tome nije ni mogla kasnije nastati stečena imunost.

Razumljivo je također da duh mora posjedovati neki mehanizam koji prepoznaje takav napad. A to može jedino mehanizam savjesti.

Budući da *svaki toksin i svaka vrsta organizma gotovo uvijek u svojoj strukturi sadrži jedan ili više specifičnih kemijskih sastojaka koji se razlikuju od svih ostalih te na taj način potaknu imunološki odgovor,²⁰* tako svaki grijeh uvijek u sebi sadrži jednu ili više radnji koje raspršuju duh, sapinju nas, vezuju, dramtiziraju, zarobljavaju, odnosno zlorabe onu slobodu koju Bog daje stvorenim osobama da mogu ljubiti njega i ljubiti se međusobno.

U svemu tome, a i šire, grijeh se razlikuje od ljubavi Božje jer prije svega ne nudi slobodu već ropstvo, za razliku od ljubavi od koje duh dolazi te na taj način aktivira imunološki odgovor duha.

Stečena imunost rezultat je djelovanja limfocitnog sustava u organizmu. U osoba u kojih genetski nedostaju limfociti, ili u kojih su limfociti uništeni zračenjem ili kemikalijama, ne može se razviti stečena imunost. Gotovo odmah poslije rođenja takva osoba umire od žestoke bakterijske infekcije, ako se ne poduzmu odlučne mjere liječenja. Zbog toga je jasno da su limfociti veoma važni za preživljavanje tijela.²¹

Također, stečena imunost duha rezultat je djelovanja protugrešna sustava u duhu. Kod osoba kod kojih je na neki način – na primjer kod potpuna „predanja“ djeteta Sotoni, gdje roditelji, dok je dijete još u utrobi, dakle za vrijeme intrauterinoga razvoja ploda, „posvete“ dijete đavlu, odnosno potpuno predaju dijete Zlomu, zbog čega, mogli bismo reći – „spiritualno“ stečena imunost duha toga djeteta biva uništena.

Ukoliko čovjek kasnije u životu „zrače-

¹⁸ Usp. *Isto*, 402–403.

¹⁹ Usp. *Isto*, 403.

²⁰ Usp. *Isto*.

²¹ Usp. *Isto*.

njem“, odnosno „kemijski“ u kultu okultnoga osobno svojom voljom sklopi ugovor s đavlom ili pak savez sa Sotonom u krvi, dolazi do uništenja protugrieha uz pomoć „zračenja“ i trovanja duha okultnim. Također protugriehi mogu biti uništeni vlastitom voljom. Osobito je to slučaj kod naturalizacije grieha kada grieh postaje nešto normalno, a počesto biva uzvisivan kao nešto što valja nasljedovati. Prema tome, možemo zaključiti da na ovaj ili onaj način biva uništeno djelovanje stečene imunosti duha ili biva onemogućen sam njezin razvoj kao i djelovanje one prirodene. Takav duh atrofira pod žestokim grešnim djelovanjem ako se ne poduzmu odlučne mjere liječenja duha koje nam je najbolji liječnik i lijek Isus Krist ostavio u sakramentima.

3. Put aktivacije

Klasični put aktivira se reakcijom između antigena i protutijela²² te se tako i kod duha klasični put aktivira reakcijom između grieha i protugrieha.

Kao što se u tijelu samim spojem antigena i protutijela aktivira specifično reaktivno mjesto čime se pokreće kaskada uzastopnih obrambenih reakcija,²³ jednako analogijom možemo ustvrditi da i duh odgovara na grieh antigriehom te time aktivira kaskadu uzastopnih reakcija savjesti.

3.1. Stvaranje memorijskih stanica

Nakon određene reakcije novi limfociti-B pridodaju se novima limfocitima klona. Oni kruže tijelom i naseljavaju lim-

fatično tkivo, no imunološki ostaju pritajeni sve dok se opet ne aktiviraju novom količinom istoga antigena. Ti se limfociti nazivaju memorijskim stanicama. Sljedeće izlaganje istom antigenu uzrokovat će mnogo bržu i mnogo snažniju reakciju protutijela jer u specifičnom klonu ima mnogo više memorijskih stanica nego prvobitnih limfocita-B.²⁴

Nakon određene reakcije grieha i protugrieha stvaraju se novi protugriehi za specifičan grieh, već poznat grieh, jer je čovjek spoznao i priznao grieh te se na taj način u savjesti stvara veća količina toga protugrieha. Taj protugrieh miruje dok čovjek ne bude ponovno iskušán specifičnim griehom na koji odgovara taj specifični protugrieh. Sada ta izloženost griehu uzrokuje puno bržu i mnogo snažniju reakciju savjesti zbog prethodne spoznaje i priznavanja grieha te time dolazi do stvaranja novih memorijskih „prutugrešnih tjelesa“.

Kao što je svako protutijelo specifično za određeni antigen, tako je i svaki protugrieh specifičan za određeni grieh, a to je rezultat različitih reakcija uzrokovanih različitim grijesima. Budući da poremećaji mehanizma tolerancije uzrokuju autoimune bolesti tijela, jednako i poremećaji mehanizama tolerancije uzrokuju autoimune bolesti duha.

Jedan od poremećaja mehanizma tolerancije je konstantno svjesno vršenje grieha i nepriznavanje grieha kao grieha, nego kao nešto normalno što može završiti samo glorifikacijom i idealizacijom grieha. Najčešće se pojavljuje kod grieha uzrokovanih griehom bludnosti.

Učestalije po principu grieh na grieh dolazi do poremećaja ovoga tipa.

²² Usp. Isto, 407.

²³ Usp. Isto.

²⁴ Usp. Isto, 406.

Još brže nastaju ovakve autoimune bolesti ukoliko okolina ili fenotip sugerira da je to nešto dobro. Na žalost tada može doći do poremećaja mehanizama tolerancije zbog kojih nastaju autoimune bolesti duha cijeloga društva.

4. Imunizacija

Imunizacija je već mnogo godina postupak kojim se postiže stečena imunost protiv određenih bolesti. Čovjek se može imunizirati ubrizgavanjem mrtvih uzročnika, koji više ne mogu uzrokovati bolest ali još sadrže svoje kemijske antigene.

Imunizacija se može obaviti i ubrizgavanjem živih ali „oslabljenih“ mikroorganizama. Ovaj proces nazivamo aktivnom imunizacijom.²⁵

Po Kristu postoji i postupak kojim se postiže stečena imunost od grijeha.

Gospodin Isus Krist, liječnik naših duša i tijela, koji je otpustio grijeha uzetome i vratio mu tjelesno zdravlje, htio je da njegova Crkva, snagom Duha Svetoga, nastavi djelo njegovo.

To je svrha dvaju sakramenata ozdravljenja: pokore (koja je proces aktivne imunizacije duha) bolesničke pomasti (koja je proces pasivne imunizacije duha).

Oni koji pristupaju sakramentu Pokore, (odnosno koriste aktivnu imunizaciju duha) primaju od Božjeg milosrđa oprost uvrede Bogu učinjene i ujedno se pomiruju s Crkvom, koju su svojim grijehom ranili i koja radi za njihovo obraćenje s ljubavlju, primjerom i molitvom. (KKC 1421–1422) Kao što u tijelu cijepljenjem s oslabljenim ili umrtvljenim uzročnikom vršimo aktiv-

nu imunizaciju i stvaramo stečenu imunost organizma, tako isto „vakcinacijom“ radnjama pokornika vršimo aktivnu imunizaciju i stvaramo stečenu imunost duha.

4.1. Postupak aktivne imunizacije (Čini pokornika)

U tijelu je postupak aktivne imunizacije kompleksan jer se sastoji od više kaskadnih radnja. U te radnje spadaju: cijepljenje, prepoznavanje oslabljeni ili umrtvljena uzročnika i produkcija protutijela.

I kod duha je postupak imunizacije kompleksan jer se sastoji od više kaskadnih radnja koje jednim imenom nazivamo čini pokornika.

Prema tome, može se zaključiti kako su biskupi, odnosno svi prezbiteri liječnici. Stoga možemo cijelu svetu Rimsku Crkvu usporediti s velikom bolnicom. Crkva je Božji „klinički bolnički centar“. Stoga ne bi bilo pogrešno na svaku crkvu staviti ploču s natpisom: „Božji KBC“ ili „KBC Isusa Krista“. Sveti Otac ravnatelj je toga centra. On djeluje po nalogu i ostavštini najvećega liječnika i lijeka. Djeluje po savjetima Isusa Krista, ministra vječnoga zdravlja. Svi biskupi su prema tome predstojnici klinika ili odjela. Svi svećenici, slijedeći ovu podjelu, bivaju liječnici na tim odjelima ili klinikama. Dakle, biskupija je velika klinika, a župa ili crkva unutar te biskupije je soba u kojoj se nalazi mnoštvo bolesnika i jedan ili dva liječnika – svećenika. Svi vjernici, bili redovnici ili redovnice ili pak pripadnici stada Gospodnjega koji na ovaj ili onaj način pomažu ovim liječnicima i time sudjeluju u pastoralnome radu, jesu zapravo bolničko osoblje. Medicinske sestre, tehničari, logistika...

²⁵ Usp. *Isto*, 410–411.

Doista, cijelu svetu Crkvu na slikovit način možemo prikazati kao „bolnicu“ jer ona i jest „bolnica“ u kojoj svatko može besplatno, bez zdravstvenoga osiguranja, dobiti vječno zdravlje. U ovoj bolnici ljubavi liječi se samo ljubavlju jer ljubavlju je osnovana, ljubavlju se proširila, ljubavlju obnavljana i čišćena, može pružiti samo ljubav jer daje vječni život. Doista, Bog je, ponizivši se, po Isusu Kristu osnovao veliku bolnicu. Osnovao je taj klinički bolnički centar koji nazivamo Crkva. Njome ravna sam Bog preko svojih službenika, a s nama djeluje preko svojih uputnica i recepata. Sveto pismo i svaka Kristova riječ jest uputnica kojom možemo obaviti sistematski pregled i zadobiti potpuno vječno zdravlje.

Zaključak

Ovom se analogijom htjelo prikazati jedan drukčiji, slikovitiji, interdisciplinarni govor o savjesti, grijehu, slobodi te ukratko na možda današnjemu čovjeku razumljiviji način govoriti o onome što u teologiji nazivamo *mysterium iniquitatis*, koji na ovaj način ne biva razotkriven, jer je to nemoguće, već se samo govori o mehanizmima i vidljivim znakovima toga misterija koji opet na kraju u sebi ostaje misterij.

ŽELIM DODIRNUTI OBLAKE

Odzvanja kroz sve bregove i gore
Jeka mojih pustih snova,
Viče glas mojih teških želja
Tako usporedno s polova.

U zvijezdama obasutoj noći
Molitvom tiho zazivam anđele
Da vrate mi zanos mladosti
Da bi moje mašte opet letjele.

I sunce samo skriveno šuti
A tamo negdje u visini
Sanjaju me veliki bijeli oblaci
Ali ja sam i dalje tu, u dolini.

Tražim malo snage i u molitvi
Ali i ona je tiha
I ne mogu da ti ponudim
Ni dva, tri bijedna stiha.

Samoća ubija i onako usput
Pokazuje neke putove lake
Ali ja samo jednom žarko
Želim dodirnuti oblake.

Margareta Vrban